

Programma Lokale Versterking GGz Wmo
van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGz

‘verSTERKing’

07
JAARVERSLAG 2007

Voorwoord	3	3	Ondersteuning van de regionale initiatiefgroepen	18
Inleiding	4		Extra aandacht is vaak nodig	18
1. Het Programma Lokale Versterking GGz Wmo	6		- Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg	19
Wát willen we? Missie en doelstellingen	6		- Plattelandsgemeenten: de 'witte vlekken'	20
Wie willen we bereiken? Doelgroepen	6		- Naast betrokken: de familieorganisaties	21
Hóe werken we? Organisatie en werkwijze	7		- Wijzer worden door scholing en training	22
2. In volle vaart: de resultaten uit de regio	10		Facilitaire ondersteuning: noodzakelijk en helder	22
Meer en beter	10	4	- Leren van elkaar: intervisie	22
Solidariteit en samenwerking	12		- Goede communicatie, randvoorwaarde voor succes	23
Verbetering van de beeldvorming	14		- Zakelijke ondersteuning: financiën, administratie en personeel	24
			Toekomst: 'Het blijft nodig'	25
			Colofon	27

Programma Lokale Versterking GGz Wmo

van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGz

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Enthousiast en bevolgen, zo zou ik de mensen graag willen typeren die zich met hart en ziel inzetten voor de realisatie van de doelstellingen van het Programma Lokale Versterking. Het zijn veelal ervaringsdeskundigen die uitstijgen boven hun 'beperking'; hun betrokkenheid bij de onderwerpen van het Programma en de doelgroepen is vaak bijzonder groot. Belangeloos zetten zij hun kennis en ervaring in waarbij ze hun eigen kwetsbaarheden blootgeven, in weerwil van alle vooroordelen. Dat vraagt om veel strijd-lust, kracht én lef.

Ervaringsdeskundigen uit de GGz, verslavingszorg, vrouwenopvang en maatschappelijk opvang krijgen in toenemende mate een belangrijke stem binnen de betreffende GGz- en maatschappelijke organisaties; ervaringsdeskundigheid en 'empowerment' van cliënten worden steeds meer als waardevolle bijdragen gezien. Dit is een belangrijke stap voorwaarts in de participatie waarbij (kwetsbare) mensen zichzelf kunnen ontplooiën en de regie over hun leven in eigen hand kunnen nemen en/of houden. Meedoen, dat is waar het om gaat.

Deze toename aan empowerment en inspraak past volledig in de geest van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning; iedereen moet kunnen participeren. Omdat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het beleid en de uitvoering van de Wmo, is het van groot belang dat ervaringsdeskundigen daarbij nauw betrokken worden. Zonder hun inspraak kan een gemeente immers geen passende ondersteuning bieden. Samen moeten ze zorgen voor 'welzijn-op-maat'.

Dit jaarverslag geeft inzicht in de activiteiten en de behaalde resultaten van het Programma Lokale Versterking in 2007. Het Programma heeft zichzelf bewezen; maar er valt ook nog veel te doen. Zo is het voorzieningenaanbod in veel gemeenten nog ondermaats en scoort menig gemeente een onvoldoende op de inspraak van ervaringsdeskundigen. Ook is de beeldvorming over psychisch kwetsbare mensen nog te vaak onrealistisch.

Onze blik op de toekomst is optimistisch maar kritisch én alert gezien de verschuivingen binnen de subsidiegelden in de GGz. De noodzaak om ook in de toekomst tal van plannen ten uitvoer te brengen, blijft onverminderd bestaan. Ik hoop dat wij daarbij op de steun en inzet van 'onze' ervaringsdeskundigen mogen blijven rekenen; op deze plaats wil ik hen dan ook enorm bedanken voor alle inspanningen in 2007 die hebben geleid tot de successen zoals beschreven in dit jaarverslag. Laat dit verslag een inspiratiebron voor velen zijn om de positie van de psychische kwetsbaren in de samenleving verder te versterken.

Marjan ter Avest
directeur LPGGz

Inleiding

Sinds 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) van kracht. Een welzijnswet die gemeenten een aantal verantwoordelijkheden geeft naar hun inwoners. In het kort komt het erop neer dat gemeenten burgers moeten ondersteunen bij hun participatie in de samenleving. Mensen met een beperking kunnen bij gemeenten aankloppen voor hulp. Gemeenten zijn verplicht voorzieningen te treffen die in de welzijns- en ondersteuningsbehoeften van burgers voorzien.

Net als anderen moeten ook mensen met een psychische beperking, met een verslavingsprobleem, vrouwen uit de vrouwenopvang, dak- en thuislozen en hun naastbetrokkenen in de maatschappij kunnen meedoen. Helaas hebben zij ten opzichte van andere groepen hulpvragers (lichamelijk gehandicapten, ouderen, etc.) een achterstand in de belangenbehartiging. Andere groepen zijn vaak al goed georganiseerd. Mensen met een achtergrond in de geestelijke gezondheidszorg (GGz) of openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz: verslavingszorg, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang) zijn dat meestal nog niet. Hun positie in de samenleving is vaak zwak omdat hun stem niet goed gehoord wordt. Of omdat hun hulpvragen onbegrepen blijven.

2006: de aftrap

Begin 2006, in de aanloop naar de Wmo, begon het Programma Lokale Versterking GGz Wmo vorm te krijgen. Toenmalig staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Ross-van Dorp, stelde een bedrag van 7,5 miljoen euro beschikbaar. Het geld was bedoeld om de maatschappelijke participatie van mensen met een psychische beperking, verslaafden, vrouwen uit de vrouwenopvang en dak- en thuislozen te bevorderen. Via het Fonds PGO verstrekte het ministerie subsidie aan de koepelorganisatie van GGz cliënten- en familieorganisaties in Nederland: het Landelijk Platform GGz. Het subsidiegeld was bestemd voor het project 'Programma Lokale Versterking GGz Wmo'. Op 30 mei 2006 vond de officiële aftrap van het Programma plaats met een landelijke conferentie. De maand daarop volgden vier bovenregionale conferenties. Tijdens die bijeenkomsten kwamen de eerste initiatiefgroepen tot stand.

“De kwaliteit van de samenleving lees je af aan de omgang, zorg voor de kwetsbaren. De Wmo dient dit vorm te geven en mensen betekenis te bieden.”

uit: 'Verbinden door dialoog', initiatiefgroep Den Haag e.o.

INLEIDING LOKALE VERSTER

2007: versterking

Na de nodige opstartproblemen ging het Programma Lokale Versterking in 2007 op volle kracht vooruit. Initiatiefgroepen door het hele land, bestaande uit ervaringsdeskundigen uit de doelgroep, zetten zich in voor een betere participatie van hun achterban en ontplooiden daartoe allerlei activiteiten. In veel regio's boekten zij goede resultaten. Mensen uit de GGz en OGGz kwamen beter op de lokale en regionale kaart te staan. In dit verslag leest u over de vruchten van de enorme inzet die door het hele land in 2007 werd geleverd. Voordat we deze resultaten tentoonspreiden in hoofdstuk 2, krijgt u in hoofdstuk 1 een uitleg over de organisatie, haar werkwijze, de missie en de doelstellingen. In hoofdstuk 3 komt de ondersteuning van de regionale initiatiefgroepen aan de orde. Als afsluiting werpen we in hoofdstuk 4 een blik op de nabije toekomst.

Het Programma Lokale Versterking GGz Wmo is een bijzonder project. Het biedt een andere visie op de GGz, verslavingszorg, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Zowel voor cliënten, initiatiefgroepleden en medewerkers van het Programma, als voor gemeenten en andere betrokken organisaties. Door de bottom-up benadering krijgen juist de mensen om wie het gaat - de ervaringsdeskundigen - een duidelijke(r) stem. Zorgvragers komen voor zichzelf en voor andere cliënten uit de wereld van psychische en psychiatrische hulpverlening op. Ze worden assertiever en krachtiger. Gemeenten en zorgaanbieders kunnen volop van de geboden voorlichting en informatie vanuit het Programma profiteren. Kortom:

Lokale Versterking versterkt!

KING VERSTERKT!

1. Het Programma Lokale Versterking GGz Wmo

Wát willen we?

Missie en doelstellingen

Lokale Versterking is een programma dat tot doel heeft de achterstand in de lokale belangenbehartiging van mensen met een psychische beperking, verslavingsprobleem, vrouwen uit de vrouwenopvang, dak- en thuislozen en hun naastbetrokkenen in te halen.

De officiële missie van het Programma luidt:

“Het Programma Lokale Versterking GGz Wmo biedt mensen met een psychische beperking, met een verslavingsprobleem, uit de vrouwenopvang en dak- en thuislozen mogelijkheden om actief en op eigen geaarde wijze mee te doen aan de samenleving. Met als doel de cliëntenbelangen binnen de Wmo op een hoger peil te brengen en de politieke en publieke opinie over hen te beïnvloeden.

Het Programma doet dit door hen op lokaal en regionaal niveau bijeen te brengen om op formele en informele wijze hun eigen belangen te behartigen. Zij krijgen hierbij ondersteuning in de vorm van kennis, handreikingen en financiële middelen.”

Binnen deze missie streeft Lokale Versterking drie doelstellingen na:

‘Meer en beter’:

meer psychisch kwetsbare mensen en hun naasten betrekken bij de uitvoering van de Wmo en de totstandkoming van de Wmo-voorzieningen. Deelnemers die participeren in Wmo-adviesraden beter toerusten om (politieke) invloed te kunnen uitoefenen.

‘Solidariteit en samenwerking’:

actief de samenwerking zoeken en aangaan met bestaande lokale en regionale cliënten- en gehandicaptenorganisaties.

‘Verbetering van de beeldvorming’:

kennis over psychisch kwetsbare burgers vergroten bij gemeenteraadsleden, wethouders, ambtenaren en organisaties die een rol hebben in de uitvoering van de Wmo. Zo krijgen zij een realistischer beeld van deze groepen.

Wie willen we bereiken?

Doelgroepen

De doelgroep van het Programma bestaat uit mensen met een psychische beperking, een verslavingsproblematiek, vrouwen uit de vrouwenopvang, dak- en thuislozen en hun naastbetrokkenen.

Het Programma richt zich echter op zowel ervaringsdeskundigen als beleidsmakers en Wmo-gerelateerde organisaties. De psychisch kwetsbare doelgroepen en hun naastbetrokkenen staan daarbij voorop. Uiteindelijk gaat het om hún belangenbehartiging binnen de Wmo.

Instanties die verantwoordelijk zijn voor het Wmo-beleid en de uitvoering ervan, hebben meer en betere voorlichting nodig over de wensen en belangen van deze Wmo-doelgroep.

PROGRAMMA LOK

Hoe werken we?

Werkwijze en organisatie

Met zijn 'bottom-up' werkwijze gaat Lokale Versterking uit van de kracht van de ervaringsdeskundige vrijwilligers, de doelgroep zelf. Deze werkwijze sluit volledig aan bij de missie en de doelstellingen van het Programma: het versterken van de maatschappelijke positie van deze kwetsbare groep burgers, zowel als groep als individueel.

Binnen Lokale Versterking zijn er 35 regionale initiatiefgroepen, verdeeld over het land. Deze staan centraal binnen het Programma. De groepen bestaan uit ervaringsdeskundige vrijwilligers: mensen uit de GGz, maatschappelijke opvang, verslavingszorg, vrouwenopvang en hun naastbetrokkenen. Onder hen bevinden zich veel leden van lidorganisaties van het Landelijk Platform GGz.

In hun regio's houden de initiatiefgroepen zich bezig met de kern van het Programma: het versterken van de lokale belangenbehartiging van en door psychisch kwetsbare mensen. Het Programma schrijft niet voor hoe zij dit moeten aanpakken: dit bepalen de groepen zelf, binnen de kaders van de drie eerder genoemde doelstellingen.

Zo werven en trainen zij de belangenbehartigers, zodat die optimaal zijn toegerust om het lokale Wmo-beleid te beïnvloeden. Daarbij zoeken ze samenwerking met andere cliëntenorganisaties. Verbetering van de beeldvorming vormt een andere belangrijke doelstelling waar initiatiefgroepen op verschillende manieren invulling aan geven.

Het Programma heeft voor elke initiatiefgroep een projectmedewerker aangesteld, die de groep direct bij de uitvoering van haar activiteiten ondersteunt. Projectleiders bieden 'in het veld' ook de nodige bijstand aan de initiatiefgroepen en hun projectmedewerkers. Zij dragen de verantwoordelijkheid voor meerdere groepen in hun regio.

Voor inhoudelijke ondersteuning op specifieke thema's, zoals familieorganisaties en scholing & training, kunnen initiatiefgroepen terecht bij themaspecialisten. Het Landelijk Servicecentrum biedt facilitaire en praktische ondersteuning.

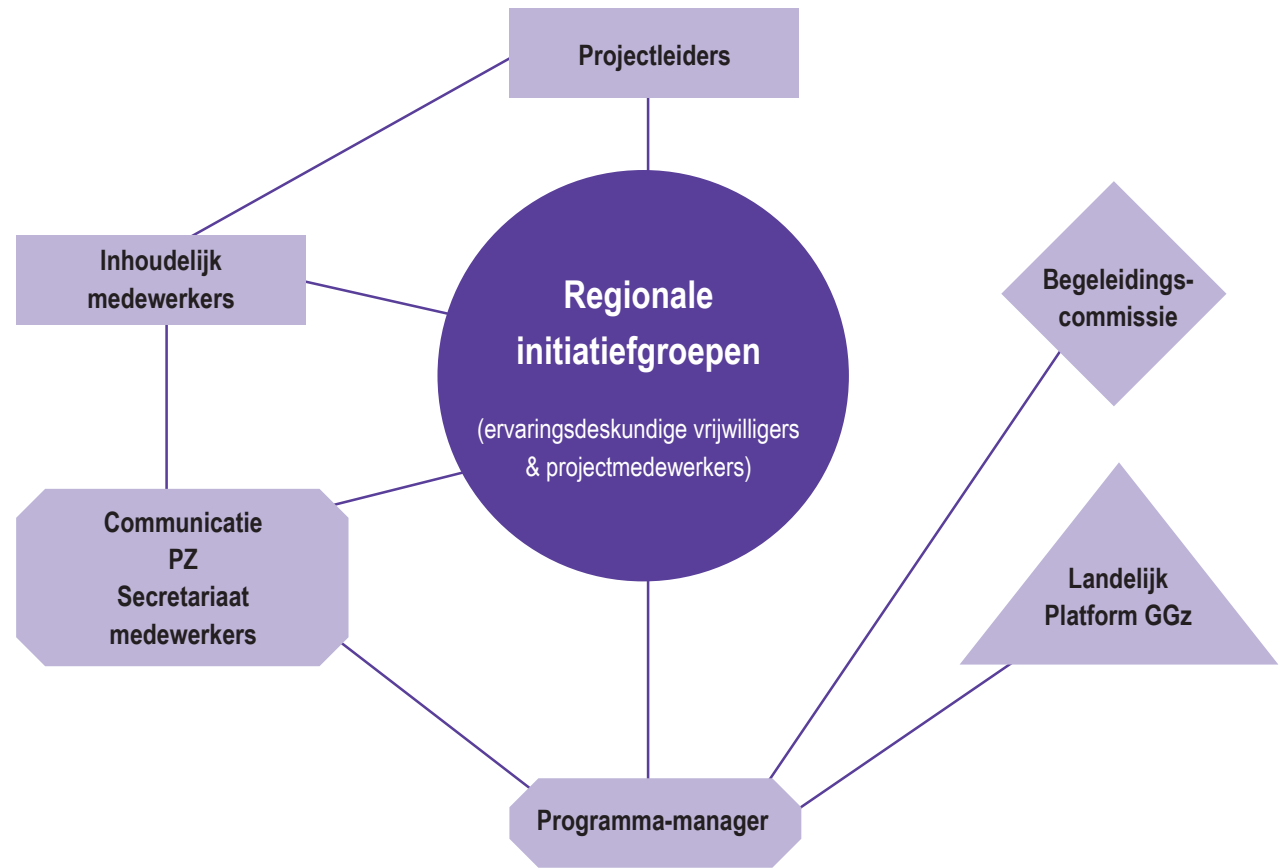
VERSTERKING GGZ WMO

Het organisatieschema

De centrale positie van de initiatiefgroepen en de ondersteunende rol van de medewerkers van het Programma komt tot uitdrukking in het organisatieschema hiernaast. In het schema ziet u daarnaast de Begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidorganisaties en een onafhankelijk voorzitter. Deze commissie adviseert de programmanager, die op zijn beurt rapporteert aan het Landelijk Platform GGz, de 'eigenaar' en eindverantwoordelijke van het project Lokale Versterking.

Contactgegevens en regionale indeling van de initiatiefgroepen vindt u op de website www.lokaleversterking.nl.

- Kernactiviteit
- ◐ Ondersteuning initiatiefgroepen: Landelijk Servicecentrum
- Ondersteuning initiatiefgroepen: regio-overstijgend & inhoudelijk
- ◆ Advies
- ▲ Eindverantwoordelijkheid: projecteigenaar

2. In volle vaart: de resultaten uit de regio

Bijeenkomsten, trainingen, ontmoetingen, conferenties, voorlichting... de initiatiefgroepen waren dit jaar lokaal onmiskenbaar in beeld. Zowel bij ervaringsdeskundigen als bij gemeentelijke beleidsmakers. Het duidelijk kenbaar maken van de wensen en belangen van mensen uit de doelgroepen versterkte lokaal de aandacht voor hen. De vele activiteiten leveren niet alleen resultaat voor de drie doelstellingen 'Meer en beter', 'Solidariteit en samenwerking' en 'Verbetering van de beeldvorming'. Ook op het persoonlijke vlak voelen veel medewerkers zich sterker doordat zij zelf een bijdrage kunnen leveren en gehoord worden. Al met al was 2007 een sterk jaar als uitloeiing van de in het startjaar 2006 ontwikkelde plannen en ideeën.

Op de website van Lokale Versterking vindt u een uitgebreid overzicht van de activiteiten per regio, ter inspiratie van de initiatiefgroepen, andere belangenbehartigers en beleidsmakers. In dit hoofdstuk lichten we enkele 'goede voorbeelden' uit 2007 voor u uit, gerangschikt per doelstelling. Uiteraard zijn ze niet altijd strikt te scheiden: vaak wordt tegelijkertijd aan twee of drie doelstellingen gewerkt. Zo zal een medewerker die deel uitmaakt van een Wmo-adviesraad ('Meer en beter') vaak ook samenwerken met andere belangenbehartigers ('Solidariteit en samenwerking') en daarmee ook werken aan de 'Verbetering van de beeldvorming'.

Meer en beter

Informele voorlichting aan de theetafel in Amsterdam

Voorlichting geven over de Wmo en tegelijkertijd achterhalen welke wensen en behoeften aan Wmo-voorzieningen er leven bij de achterban. Met deze doelen voor ogen organiseerde de initiatiefgroep Amsterdam in mei en juni 2007 informatiebijeenkomsten voor mensen met een psychische beperking, een verslavingsprobleem en dak- en thuislozen. Om de bijeenkomsten zo laagdrempelig mogelijk te maken koos de initiatiefgroep voor de reguliere ontmoetingsplaatsen, zoals dagactiviteitencentra en psychiatrische cafés. Daar schoof de groep aan bij de dagelijkse theetafel en zo ontstonden op natuurlijke wijze open en informele gesprekken. Bijvoorbeeld over waar de Wmo voor de aanwezigen om draaide. Over de verantwoordelijkheid van de gemeente. En over de onmisbare inbreng van de doelgroep. Voor de bezoekers waren de bijeenkomsten niet alleen informatief, ook kregen én grepen ze de kans hun stem te laten horen. Een stem die via de initiatiefgroep weer zijn weg vond naar de Wmo-beleidsmakers.

Training op maat in Flevoland

Na een tweedaagse cursus in mei waren initiatiefgroepleden uit Flevoland en Noordwest Veluwe goed op de hoogte van de Wmo en hoe gemeentelijke organisaties in elkaar steken. Odyssee Trainingen verzorgde de cursus, die toegespitst was op de behoeften van de cursisten. Zo kregen de deelnemers antwoord op hun vragen, bijvoorbeeld over hoe ze gemeentelijk beleid kunnen beïnvloeden. En hoe ze een plan van aanpak moeten maken. De cursisten brachten de oefeningen meteen in praktijk en vonden het een waardevolle training. Ook de uitwisseling was erg belangrijk: verschillende initiatiefgroepen kwamen met elkaar in contact. Op die manier konden ze hun ervaringen onderling uitwisselen.

IN VOLLE VAART: DE RESULT

“De Wmo gaat niet over mij, denken veel mensen. Ze worden wakker als we laten zien dat er meer voorzieningen zijn. Dat je bijvoorbeeld een maatje kunt krijgen als je niet naar de film durft. Dat is dan een echte eyeopener”

- Gerda Baerveldt, projectmedewerker initiatiefgroep Amsterdam.

Groningse deskundigheidsbevordering

Samen met andere groepen belangenbehartigers optrekken om meer te leren over het hoe en wat van de Wmo. Een viertal ruim opgezette trainingen van Zorgbelang Groningen en de Groningse initiatiefgroepen van Lokale Versterking bleek dé manier om deze kennis te vergaren. Hoe zit de gemeente in elkaar? Wie en wat kom je allemaal tegen? Hoe komt de gemeente tot vaststelling van haar beleid, en welke rol speelt de politiek hierbij? Deze en andere vragen kwamen aan bod tijdens de eerste training 'Gemeente en Beleidsplan' in april. Duidelijk werd hoe gemeenten werken en bij wie en wanneer je moet insteken, wil je invloed kunnen uitoefenen op het Wmo-beleid. Een heldere aanpak dus, waarbij de aanwezigen ook nog eens werden uitgedaagd na te denken over praktische vragen als: Hoe stel je je als adviesraad op naar de gemeente; kom je zelf met voorstellen of wacht je af? Wie betrek je bij je adviezen en hoe bereik en betrek je je achterban? Na deze eerste bijeenkomst vonden later in het jaar de trainingen 'Onderhandelen en Argumenteren' en 'Vergaderen en Notuleren' plaats. De trainingscyclus werd afgesloten met 'Presentatie en PR'.

“Je moet wel weten waar het over gaat, als ze in de Wmo-raad praten over beleidsnotities, verordeningen en advisering. Dan is het hartstikke fijn als je daarover geïnformeerd wordt, of als er iemand met je meegaat naar een vergadering om je te ondersteunen.”

- ervaringsdeskundige uit Wmo-adviesraad Westfriesland.

ATEN UIT DE REGIO

Een vruchtbaar Utrechts diner

Hoe werf je mensen uit de achterban voor een klankbordgroep of Wmo-raad? En hoe breng je deze mensen in contact met de gemeente? Door alle partijen bij elkaar te brengen. Om ze ook daadwerkelijk te laten komen moet de bijeenkomst laagdrempelig en aantrekkelijk zijn. Dat bedacht initiatiefgroep Middenwestelijk Utrecht medio 2007. De groep organiseerde meerdere succesvolle samenkomsten. Eén daarvan 'Aan tafel' vond plaats in Houten op 4 juni 2007. Dat succes was niet alleen te danken aan het culinaire 'lokkertje': het aanbod aan de genodigden van een drie-gangenmenu voor slechts € 2,50. Ook de samenwerking met anderen speelde een rol: de gemeente Houten zorgde voor de organisatie en de stichting Vriendendienst voor de kok, het menu en het uitnodigen van de (O)GGz-achterban. Ruim dertig mensen gingen op de uitnodiging in. Tijdens en tussen de menugangen door bespraken zij verschillende Wmo-thema's. Eén van de aanwezigen vertelde haar persoonlijke verhaal, dat de wensen en behoeften van de achterban extra kracht bijzette. De bijeenkomst resulteerde in zes aanmeldingen voor de klankbordgroep en één aanmelding voor de Wmo-raad. Tot slot vertrokken de aanwezige beleidsmedewerker én de voorzitter van de Wmo-raad goed geïnformeerd door de doelgroep naar huis.

Solidariteit en samenwerking

Haagse dialogen

Aan tafel met... sleutelfiguren uit de politiek! Een uitgelezen manier om in gesprek te komen met wethouders, ambtenaren en raadsleden, maar ook met (cliëntenbelangen)organisaties en burgers. De Haagse initiatiefgroep presenteerde in november het boekje 'Verbinden door Dialoog', met daarin een beeld van de ontmoetingen tussen GGz-cliënten en hun gespreksgenoten. Onderwerp van de gesprekken: de GGz, maatschappelijke opvang en de verslavingszorg. Maar ook de participatie van cliënten in Den Haag. Een belangrijk doel en onderwerp in het boek is de totstandbrenging van een Steunpunt GGz in de hofstad. Een steunpunt dat individuele cliënten kan bijstaan, maar ook de kennis over de GGz-cliënt in de maatschappij en bij gemeentelijke beleidsmakers kan vergroten.

IN VOLLE VAART: DE RESULT

Sterk verband in het oosten van het land

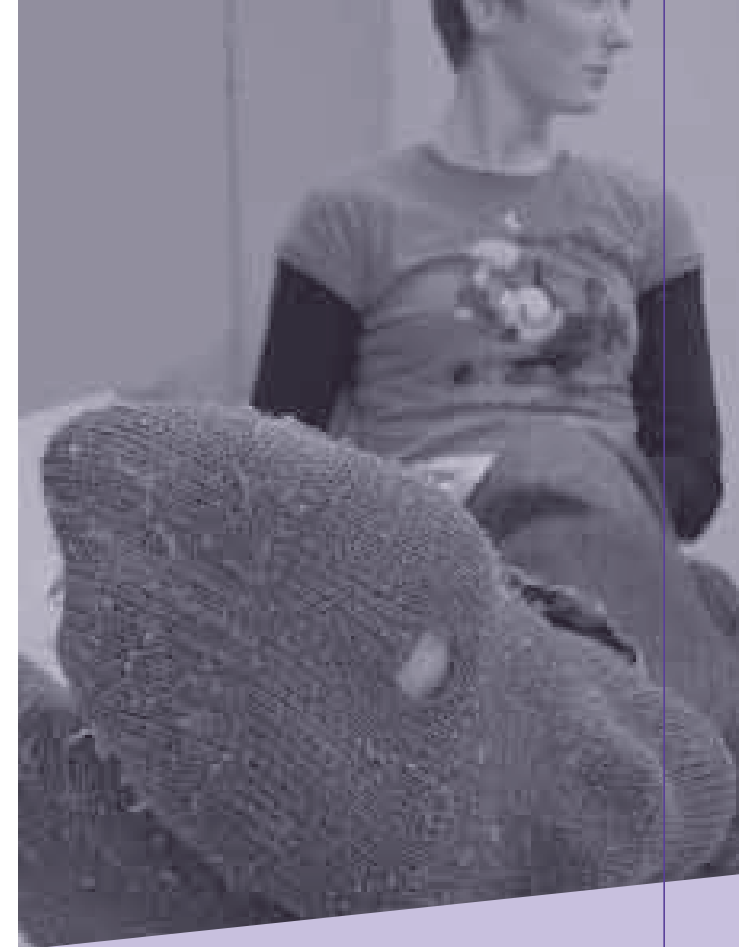
Samen sta je sterker. Maar uiteraard niet als je langs elkaar heen werkt of elkaar voor de voeten loopt. Zes verschillende Wmo-belangenorganisaties in Overijssel besloten daarom de samenwerking aan te gaan: SENtrum, Zorgbelang Overijssel, (Regionale) Federatie van Ouderverenigingen, Platform Mantelzorg Overijssel, Programma VCP én de twee initiatiefgroepen van Lokale Versterking in de provincie. Zij organiseerden twee netwerkbijeenkomsten in september 2007 onder de titel: 'Van los zand naar sterk verband'. Doel: vanuit een gemeenschappelijk belang een goede uitvoering van de Wmo bevorderen. Tweede Kamerleden Esmée Wiegman (Christen Unie) en Annie Schreijer-Pierik (CDA) openden beide een van de dagen. Maar liefst 250 leden van Wmo-raden, clusters, klankbordgroepen, gehandicaptenplatforms en seniorenraden kwamen af op de presentaties en verschillende interactieve workshops. De organisaties presenteerden onder meer het gezamenlijke scholingsaanbod. Van de bijeenkomsten zijn een brochure en een dvd uitgegeven, die als handleiding voor andere provincies kunnen dienen.

Dielnimme in Fryslân

De Wmo staat voor 'meedoen'. Een schone taak voor de gemeenten om voorzieningen te treffen zodat dat 'meedoen' ook voor iedereen geldt. Daarvoor moeten zij de wensen en behoeften van hun inwoners kennen. Van allemaal. En die zijn niet altijd even gemakkelijk te achterhalen. Daarom zocht de initiatiefgroep Lokale Versterking Friesland de samenwerking met verschillende partijen. Samen met Zorgbelang Fryslân (Lokaal Centraal) en het programma VCP organiseerde de groep themabijeenkomsten rondom de Wmo. Lokale platforms, gehandicaptenadviesraden, beleidsmedewerkers, Wmo-projectleiders, wethouders, raadsleden en andere belangstellenden: ze waren allemaal uitgenodigd. Er vonden drie themabijeenkomsten plaats: 'Meedoen, maar hoe?', 'Gelijke rechten en kansen voor iedereen, hoe doen we dat in de Wmo?' en 'Moeilijk bereikbare doelgroepen in de Wmo'. Bijzonder vruchtbare trainingen, zo bleek. Niet alleen omdat de belangenbehartigers laaiend enthousiast waren. Maar ook omdat de gemeenten met de waardevolle informatie aan de slag konden. Voor een goede 'polityk'.

“Mijn ervaring is: je kan altijd alles aan iedereen vragen, ook aan wethouders en directeuren. Dat zijn ook maar gewone mensen.”

– Edo Paardekooper Overman, lid landelijke Klankbordgroep Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg.

Trots op.... de GGz in West- en Midden-Brabant

Een lading goede voorbeelden van burgerinitiatieven werd uitgestrooid op een conferentie over burgerparticipatie en de Wmo in november. 'Trots op...', zo luidde de naam. Trots konden de initiatiefnemers zeker zijn! Ruim 300 enthousiaste lokale belangenbehartigers en andere geïnteresseerden bezochten de bijeenkomst. Tijdens deze conferentie, georganiseerd door Zorgbelang Brabant, zetten de initiatiefgroepen Lokale Versterking West-Brabant en Midden-Brabant een prikkelen-de loketkwestie neer. Als GGz-cliëntvertegenwoordigers gaven ze de workshop 'De kwetsbare burger en het Wmo-loket' voor GGz-belangenbehartigers en beleidsambtenaren. In een door twee acteurs ludiek nagespeelde loketscène, leverde het ingrijpen van de deelnemers verrassende wendingen op.

Bijvoorbeeld wanneer de loketbeambte door zou moeten vragen, of wanneer zij belangrijke aspecten van de hulp aan kwetsbare burgers misten. Het interactieve rollenspel leverde veel gespreksstof op. Zoals over de mate van deskundigheid waarover loketbeambten zouden moeten beschikken. En over het inzicht in de verschillende vormen van hulpverlening dat zij vaak ontberen. Deelnemers aan de conferentie konden na afloop terugkijken op een inspirerende bijeenkomst. En ze mochten, net als de organisatoren, trots zijn!

“Aanbeveling: outreachend werken! Gemeente, ga niet achter het loket zitten wachten tot de doelgroep zelf komt, maar zoek wegen om het eerste contact te leggen.”

- uit het Wmo-handboek 'Wmo: kans voor anders'

Verbetering van de beeldvorming

Noord- en Midden Limburg en Noord-Brabant als inspiratiebron

Een 'Handboek Wmo', waarin je informatie kunt vinden over mensen uit de GGz, verslavingszorg en maatschappelijke opvang. Waarin je antwoorden krijgt op vragen als: 'Waar lopen mensen uit deze groepen tegenaan?' en 'Welke aanbevelingen doen ervaringsdeskundigen aan de gemeenten?' En dat alles vanuit cliëntperspectief. Bijzonder en waardevol, en tegelijkertijd ook broodnodig!

Tijdens een congres voor Wmo-beleidsmakers, raadsleden, wethouders en GGz-belangenbehartigers in september, reikte een lid van de initiatiefgroep Lokale Versterking het eerste exemplaar van het handboek 'Wmo: kans voor anders!' uit. Een gezamenlijke productie van de initiatiefgroepen Noord- en Midden Limburg en Noord-Brabant. Zeker niet het zoveelste boekje dat een plek onderin de la verdient. Het is een multifunctionele handleiding, voor iedereen die belang heeft bij de Wmo. En die door andere initiatiefgroepen van het Programma Lokale Versterking eigenhandig aangevuld kan worden.

IN VOLLE VAART: DE RESULT

**Het kan iedereen overkomen...
(niet alleen in Midden Holland)**

Vier portretten: vier mensen die uit eigen ervaring vertellen hoe het is om te leven met een psychische beperking, een verslavingsprobleem of zonder een dak boven je hoofd. Lokale Versterking Midden Holland en Zorgvragers Organisatie GGz Midden Holland bundelden deze levensverhalen in een film getiteld: 'Het kan iedereen overkomen'. Uit de levensverhalen blijkt hoe veelzeggend de titel is: de vier geïnterviewden zijn gewone mensen die opeens, door ziekte of omstandigheden, niet meer goed konden deelnemen aan de samenleving. Dat kan iedereen overkomen. Wethouders, ambtenaren en gemeenteraadsleden uit de regio waren aanwezig bij de presentatie van de film op 27 september in Gouda. Na de vertoning viel er een stilte. De openhartigheid van de geïnterviewden en hun levenservaringen maakten diepe indruk en de reacties waren lovend. De dvd is breed verspreid onder beleidsmakers in de regio Midden Holland en aan andere geïnteresseerden via ZOG MH.

“Nu probeer ik de scherven op te ruimen. Mijn zaak is verkocht, ik heb geen baan meer, maar ik wil toch positief in het leven blijven staan. Vandaar dat ik vrijwilligerswerk ben gaan doen.”

- Maarten in de film 'Het kan iedereen overkomen'.

ATEN UIT DE REGIO

Delft 'gespot'

'Ik heb nu gelukkig weer het stuur in eigen handen'. Dat concludeert buschauffeur Joop, één van de drie mensen die via een radiospot zijn ervaring als GGz-cliënt tentoonspreidt. Joop kreeg zomaar opeens last van waanbeelden. Sandra vertelt over de psychische problemen die zij ondervindt als gevolg van een nare jeugd. En Martijn komt vaak tot niets, nadat hij slachtoffer werd van een gewelddadig incident op straat en last kreeg van paniekaanvallen.

Initiatiefgroep Lokale Versterking Delft Westland Oostland lanceerde de drie spots in september. Via de lokale radiozenders waren ze een maand lang te horen. Achterliggende boodschap? Joop, Sandra en Martijn zijn gewone mensen zoals u en ik. Per toeval zijn ze in aanraking gekomen met de GGz. En ze willen net als iedereen gewoon meedoen in de maatschappij.

Wethouder Damming van gemeente De Wolden toont trots het 'Gouden oor'.

Drentse 'mystery guests' in actie

Het klinkt geheimzinnig: mystery guests die gemeenten bezoeken om hen te beoordelen. In Drenthe gebeurde het. Anonieme personen uit de initiatiefgroep GGz- Wmo Drenthe bezochten alle 12 gemeenten om de kwaliteit van het Wmo-loket te onderzoeken. Onaangekondigd en incognito bezochten GGz-ervaringsdeskundigen en -mantelzorgers de loketten. Daar hielden ze hun oren en ogen goed open. Hoe toegankelijk is het loket? Zijn de medewerkers klantvriendelijk en kunnen ze zich inleven in de problematiek van de bezoeker met psychische klachten? Hoogeveen en De Wolden scoorden op deze en andere vragen het best en kwamen als de 'best luisterende gemeenten' uit de bus. Van de initiatiefgroep ontvingen ze daarvoor het 'Gouden oor'.

"Met dit onderzoek vroegen we de aandacht voor de mensen in onze doelgroep. En vooral voor hun beleving van de bejegening aan het Wmo-loket. Enkele gemeenten hebben nu ook verbeteringen doorgevoerd. Ook gaan er al ambtenaren onze training 'Cliënten trainen Wmo-loketmedewerkers' volgen."

- Cor Bras, initiatiefgroep GGz- Wmo Drenthe.

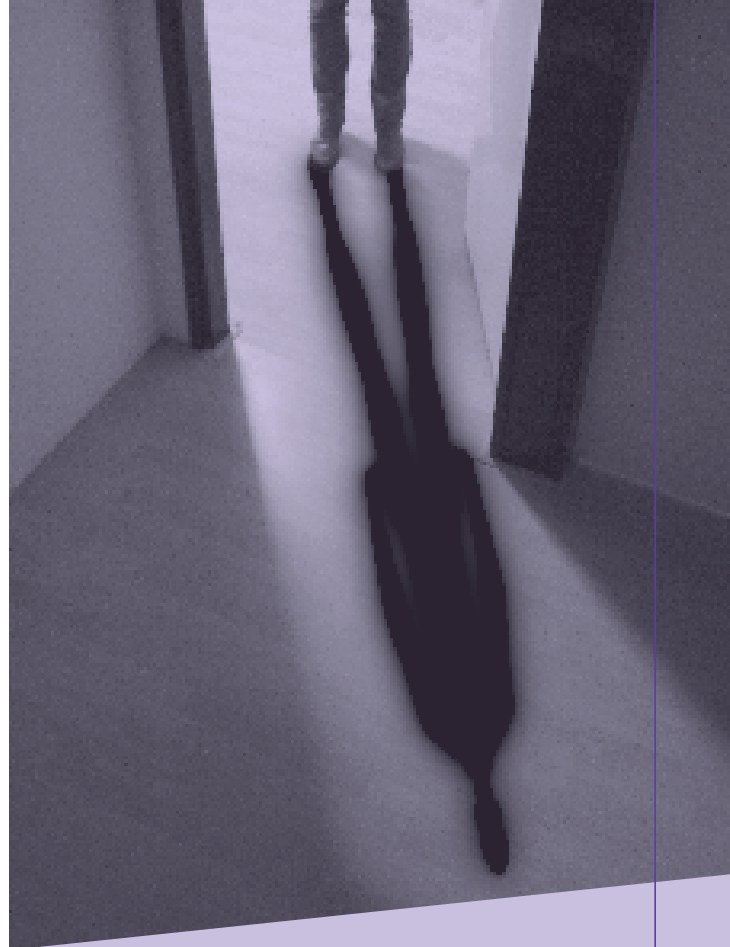
IN VOLLE VAART: DE RESULT

Een aangename kennismaking in Noord-Holland

'Aangenaam... (kennis te maken)'. Zo heette de voorlichtingskrant die drie Noord-Hollandse initiatiefgroepen gezamenlijk uitbrachten. Boordevol informatie over de GGz en de Wmo, maar - zoals de naam doet vermoeden - vooral ook ervaringsverhalen. Zoals het verhaal van Edo, die na een jarenlang zwervend bestaan zijn leven weer op de rails heeft en zich nu inzet voor zijn kwetsbare medemens. En het relaas van Sonja, die een normaal leven leidde en ineens psychotisch werd. De krant werd breed verspreid op openbare plaatsen als gemeenten, bibliotheken en gezondheidscentra. Wethouders, Wmo-ambtenaren en beleidsmakers kregen hem persoonlijk toegestuurd. De doelgroep was bewust breed gekozen. Kennismaking met kwetsbare mensen gaat immers iedereen aan!

"De ziekte van Crohn is bij de meeste mensen wel bekend. Ja, dan ben je echt ziek! Op een psychiatrische ziekte rust een taboe. Terwijl die vaak veel meer impact op iemands leven heeft. En op dat van zijn directe familie..."

- uit de krant 'Aangenaam... (kennis te maken)'.

ATE

REGIO

3. Ondersteuning van de regionale initiatiefgroepen

Om de vele activiteiten van het de initiatiefgroepen te laten slagen, is een goede organisatie van het Programma een vereiste. De initiatiefgroepen hebben de vrijheid nodig om zichzelf te versterken en hun eigen activiteitenplan in te vullen (de 'bottom-up'-werkwijze – zie hoofdstuk 1).

De ondersteuning die ze nodig hebben om hun plannen te kunnen uitvoeren en resultaten te kunnen behalen, krijgen ze vanuit het Programma: middelen, in de vorm van menskracht en financiën, en ondersteuning in de vorm van kennis en coaching. Toegespitst op hun vragen en wensen, krijgen de groepen die hulp van de projectmedewerker, projectleider en/of het Landelijk Servicecentrum.

In de volgende paragrafen geven wij u een beeld van de verschillende vormen van ondersteuning in 2007.

Extra aandacht is vaak nodig

De regio's die het werkveld vormen van de initiatiefgroepen zijn onderling erg verschillend van karakter. In sommige gebieden is de belangenbehartiging van mensen uit de GGz en OGGz goed georganiseerd in een cliëntenorganisatie. In andere regio's is die lobby minder goed geregeld, maar bestaan er een of meer kleinschalige initiatieven van (ex-) cliënten, zoals inloopruimtes of gespreksgroepen. Weer ergens anders zijn er juist weinig of geen cliëntgestuurde of -gerichte projecten, of zijn het de hulpverlenende instanties die activiteiten organiseren.

Ondanks deze verschillen krijgen alle initiatiefgroepen, in meer of mindere mate, met dezelfde uitdagingen te maken. Zij kunnen medewerkers van het Programma inschakelen voor inhoudelijke ondersteuning. Ook voor een aantal thema's die extra aandacht verdienen. We lichten ze in de nu volgende paragrafen toe.

ONDERSTEUN

IONA

De Klankbordgroep MO/VO/Vz.

Foto: © 2008 Erik Claus, www.daklozen.eu

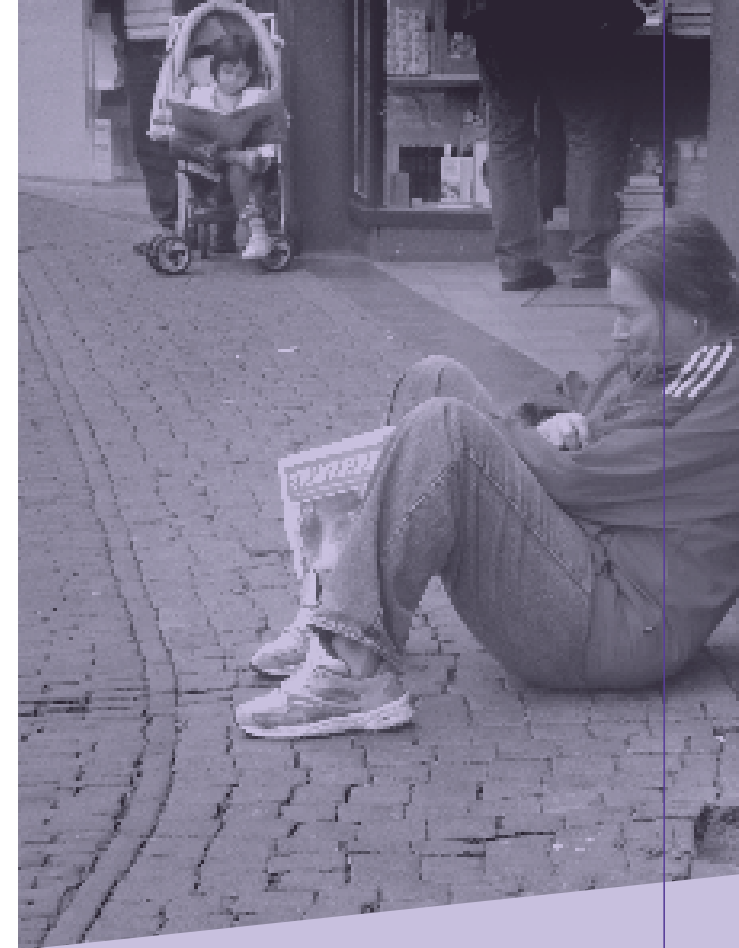
Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingszorg

Tot de doelgroepen van het Programma Lokale Versterking behoren, naast mensen uit de GGz, ook mensen uit de OGGz: de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg. Mensen die hulp of zorg nodig hebben, maar daar zelf niet om (kunnen) vragen en zo het contact met de samenleving dreigen te verliezen. We hebben het hier over dak- en thuislozen, mensen met een verslavingsprobleem en vrouwen uit de vrouwenopvang. Door hun specifieke problematiek is het vrij moeilijk deze groepen bij de initiatiefgroepen van het Programma te betrekken. Kennis en ondersteuning is nodig, vooral en juist vanuit het perspectief van ervaringsdeskundigen.

Daarom heeft het Programma in 2007 een speciale landelijke Klankbordgroep in het leven geroepen. Deze ondersteunt de initiatiefgroepen bij hun activiteiten voor mensen uit de OGGz. De Klankbordgroep Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Verslavingszorg bestaat uit ervaringsdeskundigen: mensen die zelf de betreffende problematiek hebben doorleefd en zo vanuit hun praktijkervaring en kennis hun aandeel kunnen leveren. De Klankbordgroep ondersteunt de initiatiefgroepen bijvoorbeeld bij het meelezen en beoordelen van het Stedelijk Kompas, de Wmo-beleidsnota van centrumgemeenten over de OGGz. Ook andere organisaties buiten Lokale Versterking vragen advies aan de groep, of werken met hen samen. Bijvoorbeeld de Federatie Opvang en de Landelijke Vereniging van Thuislozen.

“Wist u dat...dak- en thuislozen het niet eens zo erg vinden als voorbijgangers geen geld geven, maar wel als ze het contact vermijden en hen niet aankijken als medemens?”

- ‘Wist-u-datje’ uit de krant ‘Aangenaam... (kennis te maken)’

LEVENSAFVALTIGHEIDSGROEPEN

'De straat' aan het woord

Eén van de activiteiten waar de Klankbordgroep zich uitvoerig mee bezig hield was het landelijke congres 'Niemand hoort de straat. De cliënt aan het woord'. De voorbereidingen vonden vooral plaats in het vierde kwartaal van 2007. Het congres zelf was op 10 januari 2008. Het was bedoeld voor alle betrokken Wmo-partijen: Wmo-beleidsmakers, zorgverleners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. En - vooral - voor de ervaringsdeskundigen zelf: de daklozen, verslaafden en vrouwen uit de vrouwenopvang. Doel was de specifieke wensen en behoeften van de 'mensen van de straat' boven tafel te krijgen door nu eens niet alleen óver hen te praten, maar vooral ook mét hen.

Bij het verschijnen van dit jaarverslag heeft het congres plaatsgevonden. De Klankbordgroep rekende vooraf op zo'n 350 aanwezigen. Uiteindelijk waren het ruim 400 mensen die de weg naar het Vechthuis in Utrecht wisten te vinden. Een ruime meerderheid van hen was ervaringsdeskundig. De uitkomsten en het uitgebreide verslag van deze dag leest u op de website van Lokale Versterking.

Plattelandsgemeenten: de 'witte vlekken'

Niet alle (deel-)gemeenten in Nederland zijn binnen het Programma Lokale Versterking vertegenwoordigd. Of, beter gezegd: niet overal worden de belangen van mensen uit de GGz en OGGz behartigd in Wmo-cliëntenraden. Die ondervertegenwoordiging betreft meestal kleinere plaatsen met relatief weinig inwoners. Of een agglomeratie van dorpskernen, die schijnbaar weinig met GGz-problematiek te maken heeft. Instellingen en dagbestedingsactiviteiten bevinden zich veelal in de grotere gemeenten daaromheen, net als cliëntgestuurde projecten, zoals lotgenotengroepen.

*"We hebben in Nederland toch de wet gelijke behandeling?
Behandel ons dan gelijk!"*

– ervaringsdeskundige tijdens het congres
'Niemand hoort de straat'

Middels een enquête onder initiatiefgroepen zijn deze zogenaamde 'witte vlekken' in kaart gebracht. Het Servicecentrum heeft een medewerker aangesteld die ondersteuning verleent bij knelpunten in de regionale dekking.

In 2007 heeft deze medewerker hulp verleend aan de regio's Midden-Utrecht, Zuid-Limburg, Noord- en Midden-Limburg, Oost-Brabant, Rivierenland en Twente. Naar aanleiding van netwerkbijeenkomsten in Overijssel is een dvd gemaakt, die als voorbeeld kan dienen bij de opbouw van een netwerk en de samenwerking met belangenbehartigers in iedere regio (zie pagina 13 'Sterk verband in het oosten van het land').

ONDERSTEUNING VAN

A

Naast betrokken: de familieorganisaties

Binnen de initiatiefgroepen behoren ook familieorganisaties in de geestelijke gezondheidszorg een belangrijke plaats in te nemen. Toch blijken afgevaardigden van deze organisaties nog niet overal deel te nemen aan het Programma Lokale Versterking. Ervaringsdeskundigen en mantelzorgers zijn vaak nog onvoldoende van elkaars wensen op de hoogte. Door hun verschillende posities lijken zij soms andere belangen te hebben. Een ervaringsdeskundige komt op voor GGz- en OGGz-cliënten. Een mantelzorger streeft niet alleen het belang van cliënten na, maar ook het belang van de familie. Wanneer er echter intensiever contact is tussen ervaringsdeskundigen en mantelzorgers, blijken deze verschillen in belangen vaak kleiner dan aanvankelijk gedacht.

In 2007 heeft het Programma Lokale Versterking een medewerker aangesteld als contactpersoon Familieorganisaties. Deze stimuleert GGz-familieorganisaties zich te profileren bij de initiatiefgroepen via de website van het Programma en bij de uitwisselingsconferenties voor initiatiefgroepen in januari 2008. Doel is dat in elke initiatiefgroep minimaal één vertegenwoordiger van familieorganisaties actief is, of dat er structureel overleg plaatsvindt tussen initiatiefgroepen en de betreffende familieorganisaties.

LE INITIATIEFGROEPEN

“De naastbetrokkenen hebben vaak ook last van onbegrip van de omgeving. Eenzaamheid en overbelasting bij mantelzorgers van mensen met een psychische kwetsbaarheid komen veel voor.”

- uit het Wmo-handboek 'Wmo: kans voor anders' over het onderwerp Mantelzorg.

Wijzer worden door scholing en training

Initiatiefgroepen leren vooral van elkaar door intervisie. Ter aanvulling op de contacten tussen de groepen, biedt het Programma Lokale Versterking de groepen aan trainingen en cursussen op maat te volgen. Deze vormen van scholing vinden vaak plaats in samenwerking met collega versterkingsprogramma's 'Lokaal Centraal' van Zorgbelang Nederland, Versterking CliëntenPositie (VCP), en met het Trimbos Instituut en opleidingscentra zoals Odyssee. Initiatiefgroepleden kunnen trainingen volgen om bijvoorbeeld hun kennis over de Wmo te vergroten. Of om hun taak als belangenbehartiger beter te kunnen uitvoeren. Tot eind 2007 volgden 340 initiatiefgroepleden en 149 belangenbehartigers uit bijvoorbeeld Wmo-adviesraden of klankbordgroepen via het Programma Lokale Versterking een training op maat.

In 2008 zal het Servicecentrum het cursusaanbod voor de initiatiefgroepen verder uitbreiden en specificeren.

Facilitaire ondersteuning: noodzakelijk en helder

Naast inhoudelijke ondersteuning zijn ook goede organisatorische en facilitaire regelingen vereisten voor het optimaal functioneren van het Programma Lokale Versterking.

Het Servicecentrum verzorgt de overkoepelende in- en externe communicatie en ondersteunt de initiatiefgroepen bij hun activiteiten op dit gebied. Verder is het Servicecentrum verantwoordelijk voor personele en andere facilitaire zaken.

“De gemeente nodigt ons nu zelf uit om hen te adviseren.

Dat geeft wel een kick. We hebben hier hard aan moeten trekken, en nu ziet ook de gemeente de meerwaarde van ervaringsdeskundigen”.

– initiatiefgroeplid tijdens de bovenregionale conferenties in juni 2007.

Leren van elkaar: intervisie

Uitwisseling is belangrijk, ook voor de initiatiefgroepen onderling. Daarom organiseerde het Servicecentrum bovenregionale conferenties in juni. Op vier plaatsen in het land vond deze tweedaagse uitwisseling plaats. Tijdens plenaire samenkomsten, deelsessies, maar ook informele ontmoetingen, leerden deelnemers daar veel van de kennis en ervaringen van collega-initiatiefgroepen. Hoe organiseren andere groepen een bijeenkomst? Hoe proberen zij invloed uit te oefenen op het beleid? De intervisie resulteerde in 'lering en vermaak'. En vooral ook in veel en vaak blijvend goede contacten.

ONDERSTEUNING VAN DE REGIONA

Goede communicatie, randvoorwaarde voor succes

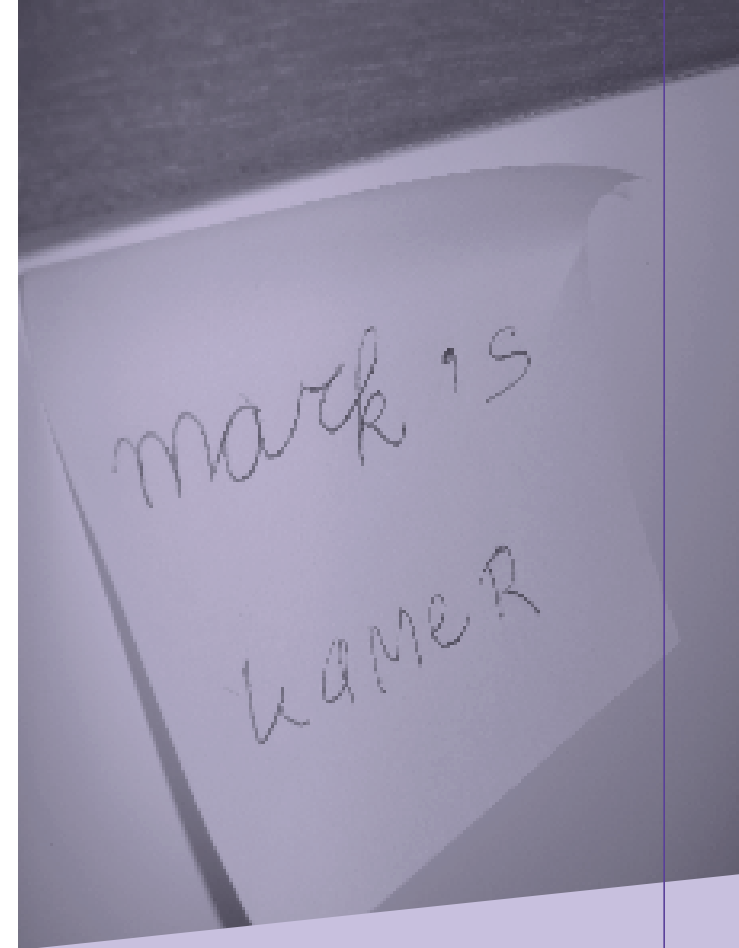
Heldere communicatie is een voorwaarde voor een goed verloop van het Programma. Om die reden besteedde het Landelijk Servicecentrum in 2007 veel aandacht aan communicatie ter ondersteuning van de initiatiefgroepen. In het eerste halfjaar leden de programmamedewerkers onder het slechte imago van Lokale Versterking. Dit negatieve beeld was ontstaan doordat de aandacht nog teveel gericht was op de opstartproblemen, terwijl initiatiefgroepen ondertussen al volop goede resultaten behaalden. Door in de loop van het jaar actief de positieve resultaten van het Programma uit de dragen via een informatieve website en externe nieuwsbrief, zette het Servicecentrum in op ombuiging van dit negatieve imago.

Om de interne communicatie te bevorderen, ontwikkelde het Servicecentrum een intranet. Initiatiefgroepen kunnen daar gebruik van maken om te overleggen met andere groepen, materialen te bestellen en voor nieuws en praktische informatie over het Programma.

De communicatiemedewerkers vervaardigden en reproduceerden in 2007 een aantal folders en brochures om de communicatie op lokaal niveau te ondersteunen. Zo verscheen er een algemene folder over het Programma voor externe doelgroepen.

Daarnaast liet het communicatieteam materialen van een aantal initiatiefgroepen ('goede voorbeelden') vermenigvuldigen en stelde deze beschikbaar voor alle groepen. Bijvoorbeeld het 'handboek Wmo' van de initiatiefgroepen Noord-Midden Limburg en Noord-Brabant (zie pagina 14), de brochure 'Hallo, wij zijn er ook nog!' van Middenwestelijk Utrecht over de Wmo-wensen en belangen van GGz-cliënten en de krant 'Aangenaam (kennis te maken)' van drie Noord-Hollandse initiatiefgroepen, met ervaringsverhalen en informatie over de Wmo en het Programma Lokale Versterking (zie pagina 17). Initiatiefgroepen door het hele land bestellen deze materialen nu bij het Servicecentrum en zetten ze in hun eigen regio in.

Tot slot bieden de communicatiemedewerkers directe ondersteuning aan initiatiefgroepeleden bij vragen op het gebied van communicatie. Initiatiefgroepen ontplooiden in 2007 meer activiteiten dan in 2006, wat het aantal verzoeken om ondersteuning vergrootte. In 2008 komt het accent meer te liggen op advisering in plaats van uitvoering. Op die manier kan het Servicecentrum meer groepen bijstaan bij hun werkzaamheden.

LE INITIATIEF

Zakelijke ondersteuning: financiën, administratie en personeel

In de eerste helft van 2007 leefden er onder de medewerkers van het Programma Lokale Versterking nog veel onduidelijkheden over facilitaire en personele zaken. Daarbij ging het vooral om niet-kloppende arbeidscontracten, declaraties en verwarrende regelingen. Het Servicecentrum pakte deze zaken in de tweede helft van het jaar stevig aan. Het richtte zich intensief op de herziening van contracten, uitbetaling van achterstallige declaraties, verduidelijking van bestaande regelingen en het opstellen van een nieuwe regeling voor vrijwilligersvergoedingen. De algemene regelingen zijn nu transparant en voor alle medewerkers na te lezen op intranet.

Financiering is uiteraard een harde voorwaarde voor de voortgang en het slagen van het Programma. De programmamanager onderhoudt hiervoor contacten met het Fonds PGO, die de subsidie van het ministerie van VWS verstrekt. De manager levert het Fonds PGO de nodige rapportages en aanvullende informatie aan.

Het Programma heeft in de tweede helft van 2007 een nieuw rapportage-instrument ontwikkeld. Via dit instrument kunnen initiatiefgroepen online en op een overzichtelijke manier rapporteren over hun activiteiten. Zij geven zowel kwantitatieve als kwalitatieve gegevens door.

Dit nieuwe instrument zorgt niet alleen voor een meer gestructureerde rapportage over het verloop van het Programma aan het Fonds PGO. Ook biedt het de initiatiefgroepen meer inzicht in de voortgang van hun werkzaamheden en de resultaten die zij boeken.

TOEKOMST:

4. Toekomst: 'Het blijft nodig'

2007 werd het jaar van de 'versterking'. Van stevige initiatiefgroepen met sterke vrijwilligers die de belangen van hun achterban een plek gaven in de gemeentelijke Wmo-plannen. Dit blijft ook in 2008 een centraal thema. Maar er is meer: 2008 staat ook in het teken van 'borging'. In dit - vooralsnog - laatste jaar is het Programma er alles aan gelegen de bereikte resultaten op de lange termijn te waarborgen.

Kracht blijven stimuleren

Wethouders, Wmo-projectleiders en beleidsmedewerkers zagen in 2007 meer en meer de noden en belangen in van mensen met een psychische beperking, verslaafden, daklozen, vrouwen uit de vrouwenopvang en hun naastbetrokkenen. Maar de achterstand in lokale belangenbehartiging ten opzichte van andere Wmo-doelgroepen is zeker nog niet weggewerkt. Verdere versterking is nodig om de positie van kwetsbare mensen uit de GGz en de OGGz in de maatschappij te verbeteren. Versterking ook van de inzet van hun ervaringsdeskundigheid, opdat zij beter toegerust zijn als belangenbehartiger binnen een Wmo-raad.

En verbetering van het vaak onjuiste beeld over de doelgroep dat nog steeds heerst bij Wmo-beleidsmakers. Dit staat immers de maatschappelijke participatie van psychisch kwetsbare mensen in de weg.

De initiatiefgroepen hebben in 2007 diverse projecten in gang gezet, die in 2008 zichtbaar worden. Bijvoorbeeld het landelijk congres 'Niemand hoort de straat. De cliënt aan het woord' op 10 januari 2008. Hiermee belicht de klankbordgroep OGGz uitgebreid de mensen uit de verslavingszorg en maatschappelijke opvang (zie pagina 19/20). Initiatiefgroep Oost-Veluwe organiseerde de fototentoonstelling 'De Wmo... Anders Zien' grotendeels in 2007. De foto's illustreren goed de (O)GGz binnen de negen prestatievelden van de Wmo. Enkele foto's uit deze expositie vindt u op de voorzijde en verspreid door dit jaarverslag. Naast deze activiteiten zullen de initiatiefgroepen nog vele nieuwe initiatieven ontwikkelen om hun achterban nóg beter op het netvlies van de gemeenten te krijgen... tot 1 januari 2009.

“Er is meer tijd nodig om de GGz en OGGz bij gemeenten goed op het netvlies te krijgen. Zonder blijvende beschikbaarheid van middelen is borging van onze resultaten niet echt mogelijk.”

- Rob de Graaf, programmamanager Lokale Versterking.

Kracht blijvend stimuleren

Tot 1 januari 2009 financiert het ministerie van VWS het Programma Lokale Versterking. Hoe moet het daarna verder met al die deskundige vrijwilligers, goed functionerende initiatiefgroepen en opgebouwde netwerken? De vele resultaten die geboekt zijn mogen niet verloren gaan.

Het Programma staat in 2008 daarom ook in het teken van borging: van het zoeken naar de beste manier om de resultaten in de regio te behouden en verder te ontwikkelen.

Een stevige inbedding in bestaande organisatiestructuren lijkt voor de hand liggend. In veel regio's werken initiatiefgroepen al nauw samen met een regionale cliëntenorganisatie (RCO) of Zorgbelang, wat een natuurlijke overgang mogelijk maakt. Door deze wijze van borging worden regionale initiatiefgroepen Regionale Netwerken GGz. In de meeste gevallen zal inbedding van deze netwerken plaatsvinden bij RCO's of Zorgbelang-organisaties die bij Voice, de koepelorganisatie van RCO's, zijn aangesloten. In sommige regio's bestaan die mogelijkheden niet. Daar zijn andere borgingspartners nodig.

Het Landelijk Servicecentrum kan opgebouwd worden tot Landelijk Kenniscentrum en de Regionale Netwerken GGz blijvende inhoudelijke ondersteuning bieden.

Het blijft nodig

De lokale situatie en de wensen van de initiatiefgroepen spelen bij de borging een zeer belangrijke rol. Per regio is borging 'op maat' vereist. Dat kost tijd en geld.

Inbedding vergt veel inspanning van de honderden vrijwilligers die een overgang te wachten staat. Vrijwilligers die vertrouwd zijn met specifieke randvoorwaarden van Lokale Versterking. Zoals de bottom-up werkwijze die de initiatiefgroepen, binnen de doelstellingen van het Programma, een grote vrijheid biedt bij de uitvoering hun werkzaamheden. Juist door deze cliënt-gestuurde aanpak kunnen de ervaringsdeskundigen zich ontwikkelen en profileren.

Daarnaast kunnen zij binnen Lokale Versterking onder meer rekenen op ondersteuning van een projectmedewerker en hebben ze de mogelijkheid tot het volgen van trainingen. Bieden andere organisaties die mogelijkheden ook?

De ervaringsdeskundige vrijwilligers vormen de kern van het Programma Lokale Versterking. Zij zorgen voor de resultaten. Om die waardevolle krachten niet te verliezen, is het belangrijk dat de randvoorwaarden van het Programma worden meegenomen in de borging. Daarvoor is overleg nodig met de beoogde organisaties. Maar ook financiering, om de randvoorwaarden van het Programma te kunnen waarborgen. Per regio is minimaal € 60.000,- nodig om de noodzakelijke infrastructuur in stand te houden. Voor het Landelijk Kenniscentrum is circa € 400.000,- nodig. Het Landelijk Platform GGz hoopt dat medio 2008 duidelijk wordt of het Programma nog voor een extra periode van drie jaar verder kan gaan.

Het blijft nodig: méér geld en méér tijd voor meer en blijvende versterking van de lokale belangenbehartiging van psychisch kwetsbare mensen. Dat is de inzet van het Programma in 2008.

TOEKOMST: 'HET BLIJF'

G'

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van het Programma Lokale Versterking GGz Wmo.
Tekst en afbeeldingen in dit jaarverslag mogen niet zonder toestemming worden overgenomen of gebruikt voor overige doelen.

Het Programma Lokale Versterking is een project van het Landelijk Platform GGz, www.platformggz.nl

Bezoekadres:

Maliebaan 71 H, 3581 CG Utrecht
Postadres: postbus 13223, 3507 LE Utrecht

T 030 - 23 637 64

E info@lokaleversterking.nl

I www.lokaleversterking.nl

Redactie: afdeling Communicatie Lokale Versterking

Vormgeving en drukwerk: Acretia Media & Communicatie, Zwaag

Fotografie: Uit de tentoonstelling 'Wmo... Anders zien', waarin de 9 prestatievelden van de Wmo worden verbeeld (pagina's 4 t/m 9, 11, 13 t/m 15, 17 (rechts), 19 t/m 21, 23 t/m 27) © 2007/2008 Barbara ten Bohmer

Het financiële jaaroverzicht van Lokale Versterking maakt deel uit van het financiële jaaroverzicht van het Landelijk Platform GGz.
Dit overzicht kunt u aanvragen via info@lokaleversterking.nl.

Oplage: 2500 exemplaren

Dit jaarverslag is ook te downloaden vanaf www.lokaleversterking.nl

Programma Lokale Versterking GGz Wmo

van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGz

CONTACT

Postbus 13223
3507 LE Utrecht

Bezoekadres:
Maliebaan 71-H
Utrecht

T (030) 236 37 64

E info@lokaleversterking.nl

WWW.LOKALEVERSTERKING.NL